

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-48>

УДК 631.162

ГУЦАЛЕНКО Любо́в

Національний університет біоресурсів і природокористування України
<https://orcid.org/0000-0001-5181-8652>
Lyboffv@gmail.com

МОЛДОВАН Мирослав

Національний університет біоресурсів і природокористування України
<https://orcid.org/0009-0009-5374-4904>
m.moldovan@nubip.edu.ua

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ

У статті проведено дослідження економічної сутності поняття «фінансові результати». Проаналізовано чинну нормативно-правову базу та відзначено про відсутність трактування фінансових результатів у нормативно-правових документах. Вивчено наукову літературу та з'ясовано різні підходи до розкриття змісту досліджуваної категорії. Підтримано думку, що при визначенні поняття «фінансові результати» необхідно пов'язати три складові – сутність, зміст та форму прояву. Запропоновано уточнене визначення змісту фінансових результатів, що дозволяє розглядати їх як універсальну економічну категорію, яка характеризує якість та ефективність фінансово-господарської діяльності підприємств агробізнесу. Визначено внутрішні та зовнішні фактори впливу на формування фінансових результатів сільськогосподарських підприємств. Відзначено про склад фінансових результатів сільськогосподарських підприємств, які пов'язані із здійсненням сільськогосподарської діяльності, що передбачає процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції або додаткових біологічних активів. Розкрито характеристику рахунків обліку фінансових результатів. Обумовлено про об'єктивність повернення в системі показників фінансової звітності інформації про надзвичайні витрати і доходи, пов'язані з відшкодуванням збитків від надзвичайних подій.

Ключові слова: фінансові результати, доходи, витрати, облік, сільськогосподарська діяльність.

GUTSALENKO Liubov, MOLDOVAN Myroslav

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

FINANCIAL RESULTS IN THE ACCOUNTING SYSTEM OF AGRIBUSINESS ENTERPRISES

The article examines the economic essence of the concept of "financial results". The current regulatory and legal framework was analyzed and it was noted that there is no interpretation of financial results in regulatory and legal documents. The scientific literature was studied and various approaches to revealing the content of the studied category were clarified. The opinion is supported that when defining the concept of "financial results" it is necessary to connect three aspects - essence, content and form of manifestation. A refined definition of the content of the researched category is proposed: financial results are an indicator of the performance of a business entity, which is defined as the difference between income and expenses for a certain reporting period and for certain types of economic activity, and after deduction of taxes is disclosed in the form of profit or loss. Internal and external factors influencing the formation of financial results of agricultural enterprises are determined. The composition of the financial results of agricultural enterprises, which are related to the implementation of agricultural activities, which involves the process of managing biological transformations in order to obtain agricultural products or additional biological assets, is noted. The influence of the evaluation of agricultural products and biological assets at fair value on the financial result was noted. The characteristics of accounting accounts of financial results are revealed. It is conditioned on the objectivity of the return in the system of financial reporting indicators of information about extraordinary expenses and incomes related to compensation for losses from extraordinary events. It was noted that all information about the financial results of the agricultural enterprise should be useful for the needs of different groups of users. It is proposed to detail the financial results according to the types of activities of agricultural enterprises by entering the relevant analytical accounts on the sub-accounts of account 79 "Financial results".

Keywords: financial results, income, expenses, accounting, agricultural activity.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Аграрний сектор економіки України має вагомий вплив на розвиток національної економіки та забезпечує продовольчу безпеку країни. Діяльність сільськогосподарських підприємств базується на принципах самокупності і самофінансування. Тому фінансовий результат є індикатором успішності функціонування суб'єкта господарювання. В нинішніх умовах воєнного стану особливо гостро постають питання об'єктивності формування інформації про результати діяльності суб'єктів господарювання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Враховуючи напрацювання вчених, варто відзначити, що облік фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств є одним із актуальних та дискусійних питань. Так, Абрамова О.С. та Крапівіна Ю.В. досліджували порядок формування фінансових результатів і відзначають, що фінансові результати – це найважливіший показник, що цікавить усіх користувачів облікової інформації господарюючого суб'єкта [1]. Гуцаленко Л.В. та Мулик Т.О. обґрунтували проблемні аспекти адаптації обліку фінансових результатів аграрних підприємств до міжнародних стандартів обліку. Авторами більше

уваги приділяється обліку прибутку відповідно до міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство» [2]. Добрунік Т.П. охарактеризувала аспекти управління фінансовими результатами аграрних підприємств і розкрила фактори, що впливають на їх формування [3]. Автори Мелень О.В., Майструк О.Д. [7] та Назаренко О.В., Лукаш Р.В. [8] досліджували економічну сутність фінансових результатів і визначили проблемні питання організації їх обліку та відображення у звітності. Колектив авторів Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М. та Коваль Н.І. розкривають питання корисності інформації про результати діяльності суб'єктів господарювання і пропонують ввести в діючий План рахунків синтетичні рахунки 75 «Відшкодування збитків від надзвичайних подій» та 99 «Надзвичайні витрати» у розрізі субрахунків за видами операційної, фінансової та іншої звичайної діяльності [11]. Таким чином, можна стверджувати про актуальність даного дослідження.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою наукової публікації є дослідження сутності фінансових результатів та обґрунтування їх облікової площини підприємствами агробізнесу.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Справедливо відзначають науковці, що основним методологічним питанням, що визначає правила ведення бухгалтерського обліку та звітності на всіх підприємствах і в організаціях, в тому числі сільськогосподарських, є економічна сутність досліджуваних категорій [2, с. 31]. Тому першочерговим при дослідженні даної теми є розкриття економічної сутності поняття «фінансові результати» в нормативних документах та науковій економічній літературі.

Насамперед розглянемо сутність поняття «фінансові результати» в законодавчому полі (табл. 1).

Таблиця 1

Визначення показників фінансового результату чинними нормативними документами

Нормативний документ	Визначення
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)
	витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)
	витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)
	прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати
	збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати
	сукупний дохід – зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками)
	чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих знижок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів
Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами»	Дохід (INCOME) – збільшення економічних вигод протягом звітного періоду у формі надходжень або покращення активів або зменшення зобов'язань, що веде до збільшення власного капіталу, окрім збільшення власного капіталу, пов'язаного з отриманням внесків від учасників власного капіталу

Джерело: сформовано за [6; 9; 12]

Оцінка діючого законодавства щодо обліку фінансових результатів свідчить про розкриття змісту таких категорій як прибуток, збиток, доходи та витрати. На нашу думку, це є недоліком чинних нормативних документів, адже дана категорія використовується при формуванні показників фінансової звітності. Також в системі обліку використовується рахунок 79 «Фінансові результати».

Відсутність однозначного трактування фінансових результатів у нормативних документах не дає чіткої картини у визначенні сутності, ролі та значення фінансових результатів, що зумовлює різні підходи до трактування серед науковців (табл. 2).

Таблиця 2

Визначення сутності поняття «фінансові результати» з погляду науковців

Автор	Сутність поняття «Фінансові результати»
Бутинець Ф.Ф.	Прибуток або збиток організації. Зіставлення доходів та витрат підприємства, відображене у звіті.
Білик Т.О.	Прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і за позитивного його результату представляє додаткову вартість, є одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки її ефективності.
Скалюк Р.В.	Підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод, отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства.
Ковальов В.В.	Умовний розрахунковий показник, а не реальні грошові кошти, які можна використовувати.
Бреславцева Н.А.	Необхідність створення більш глобального показника – фінансова результативність.
Скасюк Р.В.	Якісний та кількісний показник результативності діяльності підприємства.
Загородній А.Г., Вознюк Г.Л.	Різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час. Приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному період.
Опарін В.М.	Зіставлення регламентованих податковим законодавством доходів і витрат. Перевищення доходів над витратами становить прибуток, зворотнє явище характеризує збиток.
Пушкар М.С.	Прибуток або збиток, одержаний від діяльності підприємства.
Мочерний А.Д.	Грошова форма підсумків господарської діяльності організації або її підрозділів, виражена в прибутках або збитках.
Худолій Л.М.	Зіставлення доходів і витрат, регламентованих податковим законодавством.
Червінська С.Л.	Різниця між майновим станом підприємства на кінець і початок звітної періоду.
Ткаченко Н.М.	Доходи діяльності підприємства за вирахуванням витрат діяльності.
Труфіна Ж.С.	Економічна категорія в контексті створення доданої вартості та в аспекті методики визначення результату діяльності конкретного суб'єкта господарювання, що є об'єктом обліку і контролю.

Джерело: [7, с. 1387]

Визначаючи фінансовий результат, науковці підкреслюють різні нюанси розуміння цього поняття: є уособленням доданої вартості, що визначається як різниця між доходами та витратами підприємства, та є основним критерієм ефективності функціонування підприємства; є уособленням чистого доходу підприємця на вкладений капітал, що визначається як різниця між сукупним доходом та сукупними витратами; є уособленням значущості та сталості розвитку підприємства з погляду на формування його доходу, уособленням впливу чинників зовнішнього середовища з погляду структури та обсягу витрат [5, с. 59].

За твердженням Добрунків Т.П., у більшості наукових публікацій учені – теоретики та практики найчастіше під фінансовим результатом розуміють прибуток. Але в умовах нестабільної ситуації, трансформаційних змін національної економіки фінансовий результат доцільніше було б ототожнювати як із прибутком, так і зі збитком, тому більш правомірним є розгляд як додатного, так і від'ємного фінансового результату, отримання якого є підсумковим результатом виробничо-господарської діяльності й об'єктом управління будь-яким суб'єктом господарювання [3, с. 77].

Вдалим, на нашу думку, є твердження: фінансові результати – це виражений в грошовій формі показник результативності господарської діяльності суб'єкта господарювання шляхом зіставлення визначених доходів та витрат понесених на їх отримання, що може бути представлений у формі прибутку або збитку [8, с. 21].

Також варто зауважити думку про те, що при визначенні поняття «фінансові результати» необхідно пов'язати три складові – сутність, зміст та форму прояву (рис. 1).

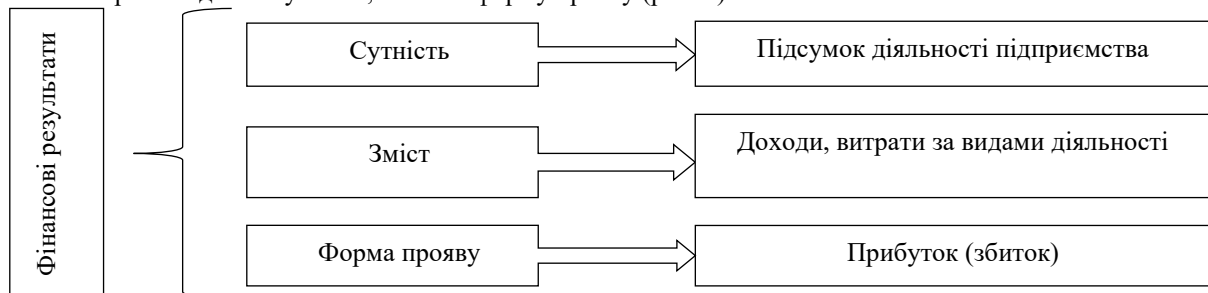

Рис. 1. Поняття фінансових результатів для цілей бухгалтерського обліку

Джерело: [14, с. 227]

Тож заслуговує уваги визначення: фінансові результати – це підсумковий показник діяльності підприємства, який визначається порівнянням доходів і витрат за її видами і проявляється як чистий прибуток (позитивний результат) або непокритий збиток (негативний результат) [14, с. 227].

Враховуючи думки науковців запропонуємо уточнене визначення: *фінансові результати – це показник ефективності роботи суб'єкта господарювання, який визначається як різниця між доходами і витратами за певний звітний період і за визначеними видами господарської діяльності, і після вирахування*

податків розкривається у формі прибутку або збитку. Дане твердження дає можливість стверджувати, що фінансові результати потрібно розглядати як універсальну економічну категорію, яка характеризує якість та ефективність фінансово-господарської діяльності сільськогосподарського підприємства.

Формування фінансового результату в сільськогосподарських підприємствах має свої особливості у зв'язку зі специфікою виробничо-господарської діяльності підприємницьких структур аграрної галузі, серед яких домінуючими є такі:

- вплив природно-кліматичних факторів на процес формування прибутку (характерна сезонність виробництва);
- багатогалузевий характер діяльності сільськогосподарських підприємств: виробництво різноманітної продукції рослинництва і тваринництва, переробка власної та давальницької сировини;
- залучення в господарському процесі незамінних природно-біологічних факторів виробництва та біологічних активів, що зумовлює особливості їх оцінки, відображення в системі рахунків, а також специфіку обліку процесу виробництва (біологічних перетворень) і обчислення собівартості отриманої продукції;
- статус сільгосптоваровиробника дає змогу використовувати спрощену систему оподаткування зі сплатою єдиного податку [3, с. 78].

Дослідження наукової літератури [1, с. 1294; 3, с. 78] дає можливість визначити фактори впливу на формування фінансових результатів сільськогосподарських підприємств:

1. Зовнішні фактори: форс мажорні обставини (наразі військові дії), світові фінансові кризи (економічна ситуація у світі), агробіокліматичний потенціал (місце розташування галузі, обсяг та якість природних ресурсів), державна підтримка агробізнесу (дотування та субсидіювання галузей), інвестиційна політика (державні програми підтримки агросектору), кредитна політика (здешевлення кредитних ставок, пільгові кредити), податкова політика (загальна та спрощена системи оподаткування).

2. Внутрішні фактори: стратегія діяльності (планування діяльності на довгостроковий період), матеріально-технічне забезпечення (наявність технічних та матеріальних ресурсів, рівень собівартості), потенціал трудових ресурсів (рівень освіти та кваліфікація кадрів), напрями спеціалізації і можливість диверсифікації виробництва (обсяг і якість реалізованої продукції), маркетинг (налагодження взаємозв'язків з контрагентами, система ціноутворення).

В сільськогосподарських підприємствах формування фінансових результатів відбувається за рахунок здійснення сільськогосподарської діяльності, що передбачає процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання сільськогосподарської продукції або додаткових біологічних активів [10]. Тому, визначення фінансового результату відбувається за наступними складовими: фінансовий результат від реалізації запасів, складовими яких є сільськогосподарська продукція та біологічні активи; фінансовий результат від зміни справедливої вартості біологічних активів на дату балансу; фінансовий результат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів [10]. Також, на розмір та формування фінансових результатів впливає оцінка сільськогосподарської продукції та біологічних активів за справедливою вартістю.

У зв'язку з цим, науковці відзначають, що загальна методика визначення фінансових результатів сільськогосподарської діяльності не зовсім відповідає реальній моделі ринкової економіки, оскільки фінансовий результат передбачено визначати не після реалізації сільськогосподарської продукції, а відразу після одержання від виробництва. У всіх випадках економічної діяльності фінансовий результат визначається в процесі реалізації, а не виробництва продукції (надання послуг, виконання робіт) [13, с. 33].

Таким чином, все вище обумовлене свідчить про специфіку досліджуваної категорії і вимагає належної системи обліку фінансових результатів сільськогосподарськими підприємствами.

Облік фінансових результатів ведеться, як вже зазначалося, за видами діяльності на рахунку 79 «Фінансові результати», для яких відкриваються відповідні субрахунки (рис. 2).

Відповідно, для визначення фінансового результату в системі обліку формується і узагальнюється інформація про доходи і витрати за видами діяльності. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» основним принципом обліку доходів і витрат є принцип нарахування і відповідності. Це означає, що визначення фінансового результату звітного періоду здійснюється шляхом порівняння доходів звітного періоду з витратами, які були понесені (здійсненні) для отримання відповідних доходів [12]. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати отримання грошових коштів [9]. Вся узагальнена інформація характеризує діяльність господарюючих суб'єктів, яка пов'язана із основною діяльністю підприємства та операцій, що забезпечують її проведення.

Враховуючи ситуацію, що склалася на теперішній час, всі суб'єкти господарювання, навіть ті, які знаходяться не в зонах бойових дій чи тимчасово окупованих територій, працюють в умовах ризику. Щоденна діяльність супроводжується можливістю виникнення надзвичайних подій, непередбачуваних та неочікуваних небезпечних ситуацій [11, с. 25]. Тому, підтримуємо думку авторів, що наразі є об'єктивним підхід до повернення в системі показників фінансової звітності інформації про надзвичайні витрати і доходи, пов'язані з відшкодуванням збитків від надзвичайних подій.

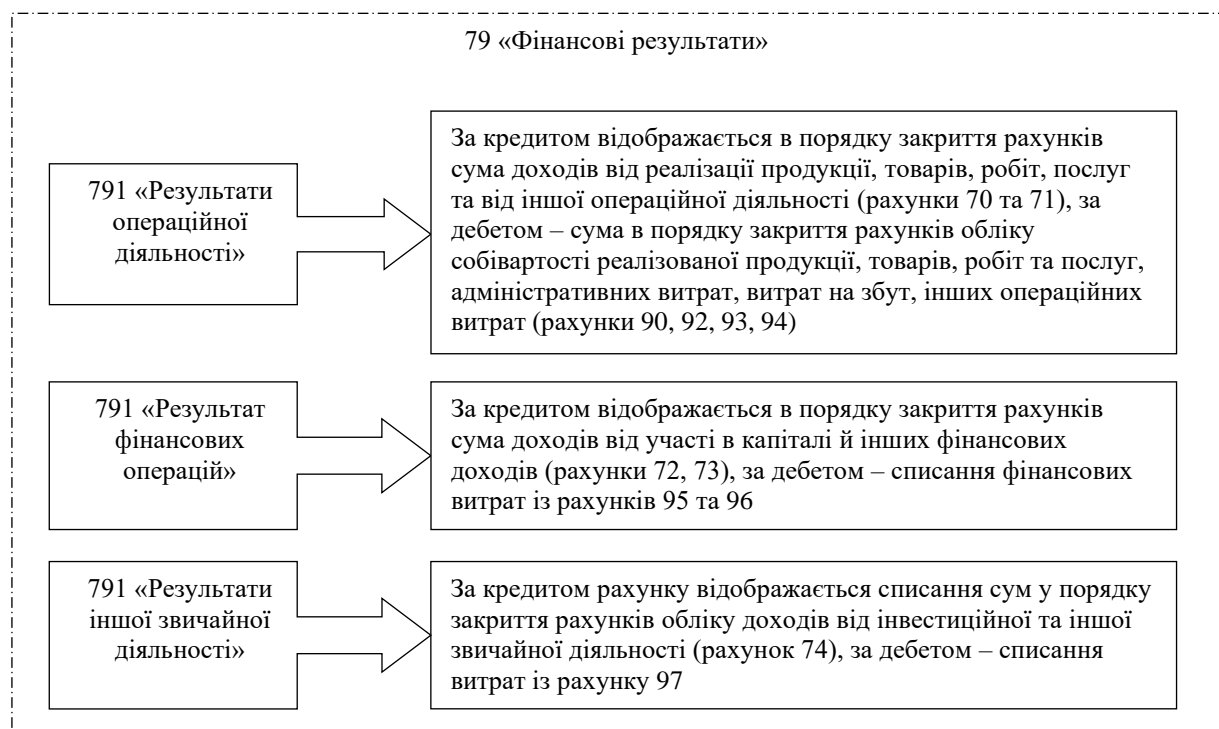

Рис. 2. Характеристика рахунків обліку фінансових результатів

Джерело: сформовано за [4]

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

За результатами проведеного дослідження можна відзначити, що процес формування фінансових результатів сільськогосподарськими підприємствами є комплексним механізмом з багатьма елементами. При відображенні в системі обліку результатів діяльності необхідно враховувати специфіку і особливості галузі аграрного підприємства та фактори впливу на їх формування. Вся інформація про фінансові результати діяльності агропідприємства повинна бути корисна для потреб різних груп користувачів. Тому виникає необхідність чіткої деталізації фінансових результатів за видами діяльності аграрних підприємств. Для цього необхідно ввести відповідні аналітичні рахунки по субрахунках рахунку 79 «Фінансові результати» та переглянути діючу форму фінансової звітності «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)».

Перспективним напрямком наукових досліджень є вивчення системи обліку доходів і витрат, оскільки вони є основними складовими при визначенні фінансових результатів.

Література

- Абрамова О.С., Крапівіна Ю.В. Формування фінансових результатів суб'єктів господарювання. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 1290-1296.
- Гуцаленко Л.В., Мулик Т.О. Адаптація фінансових результатів діяльності аграрних підприємств України до МСФЗ. *Облік і фінанси АПК*. 2012. №2. С. 30-33.
- Добрунік Т.П. Особливості управління фінансовими результатами аграрних підприємств. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 5-1. С. 76-83.
- Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 30.05.2024).
- Качула С.В., Буштін А.А. Особливості формування доходів та прибутку сільськогосподарських підприємств. *Агроекономіка*. 2021. №21-22. С. 57-62.
- Міжнародні стандарти фінансової звітності. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text (дата звернення: 30.05.2024).
- Мелень О.В., Майструк О.Д. Дослідження та аналіз організації обліку фінансових результатів. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 1385-1390.
- Назаренко О.В., Лукаш Р.В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №22. С. 19-25.
- Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства Фінансів України від 25.01.2012 р. №52. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 30.05.2024).

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України №790 від 18.11.20025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text> (дата звернення: 30.05.2024).

11. Подолянчук О.А., Гудзенко Н.М., Коваль Н.І. Фінансова звітність в умовах воєнного стану. *Агросвіт*. 2023. №13. С. 21-29.

12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 30.05.2024).

13. Фальченко О.О., Яцина В.В., Кочетова Т.І. Особливості формування фінансових результатів сільськогосподарського підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2021. №2. С. 32-36

14. Podoliancuk O. Accounting and taxation of the activity results of enterprises. *Theoretical and practical aspects of the development of modern scientific research: Scientific monograph. Part 1*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. P. 222-243.

References

1. Abramova O.S. Krapivina Yu.V. Formuvannya finansovykh rezultativ subiektiv hospodariuvannya. *Ekonomika i suspilstvo*. 2017. Vyp. 13. S. 1290-1296.

2. Hutsalenko L.V., Mulyk T.O. Adaptatsiia finansovykh rezultativ diialnosti ahrarykh pidpriemstv Ukrainy do MSFZ. *Oblik i finansy APK*. 2012. №2. S. 30-33.

3. Dobrunik T.P. Osoblyvosti upravlinnia finansovymy rezultatamy ahrarykh pidpriemstv. *Ekonomichnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*. 2016. Vyp. 5-1. S. 76-83.

4. Instruktisia pro zastosuvannya planu rakhunkiv bukhhalterskoho obliku aktyviv, kapitalu, zoboviazan i hospodarskykh operatsii pidpriemstv ta orhanizatsii: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 30.11.1999 r. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (data zvernennia: 30.05.2024).

5. Kachula S.V., Bushtin A.A. Osoblyvosti formuvannya dokhodiv ta prybutku silskohospodarskykh pidpriemstv. *Ahrosvit*. 2021. №21-22. S. 57-62.

6. Mizhnarodni standarty finansovoi zvitnosti. Ofitsiinyi sait Ministerstva finansiv Ukrainy. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text (data zvernennia: 30.05.2024).

7. Melen O.V., Mastruk O.D. Doslidzhennia ta analiz orhanizatsii obliku finansovykh rezultativ. *Ekonomika i suspilstvo*. 2017. Vyp. 13. S. 1385-1390.

8. Nazarenko O.V., Lukash R.V. Finansovi rezultaty: sutnist ta osoblyvosti orhanizatsii bukhhalterskoho obliku. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 2018. №22. S. 19-25.

9. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti»: Nakaz Ministerstva Finansiv Ukrainy vid 25.01.2012 r. №52. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (data zvernennia: 30.05.2024).

10. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 30 «Biologichni aktyvy»: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy №790 vid 18.11.20025 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text> (data zvernennia: 30.05.2024).

11. Podoliancuk O.A., Hudzenko N.M., Koval N.I. Finansova zvitnist v umovakh voiennoho stanu. *Ahrosvit*. 2023. №13. S. 21-29.

12. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. №996-KhIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (data zvernennia: 30.05.2024).

13. Falchenko O.O., Yatsyna V.V., Kochetova T.I. Osoblyvosti formuvannya finansovykh rezultativ silskohospodarskoho pidpriemstva. *Visnyk NTU «KhPI»*. 2021. №2. S. 32-36

14. Podoliancuk O. Accounting and taxation of the activity results of enterprises. *Theoretical and practical aspects of the development of modern scientific research: Scientific monograph. Part 1*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. R. 222-243.